

Viktigast är våra möten

Foto: Jojjo Ulmå

Lars-Inge Claesson, till höger, tillsammans med Birgitta-systrar i Betlehem, och Magnus Stenberg.

JAG HAR JOBBAT i Studieförbundet Bilda (tidigare Frikyrkliga studieförbundet) lika länge som vårt studiecenter har funnits i Jerusalem, i 30 år! Det känns som väldigt länge sedan. Hemma i Jönköping undrade vi nog lite vad det skulle bli, vad vi skulle ha för nytta av ett studiecenter i Jerusalem.

Det dröjde några år, till 1997, innan jag var på min första resa dit med styrelse och personal. Och jag tyckte att det var jobbigt! De heliga platserna stämde inte med bilderna som jag var uppvuxen med från söndagsskolan. Den pastorala idyllen på flanellografen var något helt annat än myllret och kommersen som jag nu mötte. Kyrkornas överdådiga utsmyckningar var en kontrast mot den enkelhet jag läst om.

Den politiska situationen var svår att ta in, även om jag visste en del innan. Människors berättelser om hur de förlorat allt, andra om hur de fått ett nytt hem. Förhoppningar och krossade drömmar. Guds utlovade land. Det blev krocker i

mina tankar och känslor. Tänkte att dit behöver jag inte åka tillbaka.

Nu är det snart 25 år sedan. Ändå har jag återvänt. Gång på gång. När jag flyttade till Jerusalem för snart fyra år sedan var det 30:e gången jag ankom till Ben Gurions flygplats. Vad är det då som gjort att jag återvänt, för att så småningom arbeta i Jerusalem?

Jag har haft förmånen att resa med olika grupper, yngre och äldre, fromma och mindre fromma, politiskt från vänster till mera höger. Ändå finns det något gemensamt - det mest bestående intrycket från resorna i alla grupper är mötet med människor.

Numera kallar vi vårt verksamhetsområde "Möten i Jerusalem". En av de fina böcker som Bilda producerat heter "Ansikten i Jerusalem". Ofta använder vi devisen "Ingen växer utan möten".

Det är nog detta som gör att jag återvänt och vill fortsätta med det. Mötet med alla dessa människor. Alla dessa ansikten som lär mig något om männis-

kan jag möter. En del har bott här i generationer, är djupt rotade, andra är på tillfälliga besök. De kommer från olika delar av världen, olika kulturer, olika tro, men många med en längtan efter det heliga. Det är spännande att se, samtala och försöka förstå.

Samtidigt är det mötet som är så svårt. Att se den andre utan att vända bort blicken. Att se hur önskan om ensamrätt till landet exkluderar andra. Att den enes glädje kan vara den andres djupaste sorg och förtvivlan.

Så hoppas jag att SCSC får finnas i många år till och erbjuda en utsiktspunkt, inte bara från taket. En mötesplats där vi tillsammans kan dela våra livserfarenheter och växa i mötet med den andre.

Lars-Inge Claesson
Direktor

Nya namn i Jerusalem och i Sverige

Under hösten har Sverige fått en ny generalkonsul i Jerusalem. Från Bildas studiecenter säger vi tack till Jessica Olausson och välkommen till Julius Liljeström!

Julius kommer närmast från

enheten för europeisk säkerhetspolitik på Utrikesdepartementet och har tidigare bland annat tjänstgjort vid ambassaderna i Belgrad, Chisinau och vid FN-representationen i New York.

Samtidigt har Israel utsett en ny ambasadör i Sverige. Ziv Nevo Kulman efterträder Ilan Ben Dov efter fyra år i Stockholm.

Ny regering i Israel

Israel fick en ny regering i början av sommaren, efter många och långa förhandlingar. Netanyahu, som står åtalad för bland annat korruptionsbrott, lyckades inte förhandla fram en ny koalition utan får lämna premiärministerposten efter 12 år.

Den nya regeringen är en koalition mellan flera olika partier med stora olikheter. Naftali Bennet och Yair Lapid kommer att växla som premiärminister. Just nu är Yair Lapid utrikesminister i den nya regeringen.

Sveriges utrikesminister Ann Linde mötte företrädare för den nya israeliska regeringen vid ett besök i Israel och Palestina nyligen.

Besöket betraktas som ett närmande mellan Sverige och Israel. Linde besökte också de palestinska ledarna i Ramallah.

Representanter för Israels nya regering har också mött Palestinas president Mahmoud Abbas. Det är de första direkta samtalen på flera år.

Nytt bibelstudiematerial

Ett nytt bibelstudiematerial med utgångspunkt i Israel och Palestina kommer ut i höst – "Ge bibeln utrymme att göra skillnad i världen".

Det ges ut av vänföreningen Sabeel i Sverige, i ett samarbete med Studieförbundet Bilda.

Sabeel i Jerusalem är ett befrielseologiskt centrum som verkar för fred, rättvisa och försoning i Palestina och Israel.

Med studiematerialet vill föreningen i Sverige inspirera till fortsatt reflektion och goda samtal över bibelns tilltal idag. Materialet är digitalt och kommer bland annat finnas att beställa från Bilda.

Foto: Sara Brynedal

Julius Liljeström

Första direktorn, Agneta Johansson:

Vi ville synliggöra de kristna

I anslutning till att Bildas studiecenter i Jerusalem, Swedish Christian Study Centre, i år firar 30-årsjubileum har centrets nuvarande direktor Lars-Inge Claesson samtalat med den första, Agneta Johansson.

Text: Lars-Inge Claesson

Agneta Johansson är utbildad jurist, och är idag chef på ILAC, en världsvid juristorganisation som arbetar med rådgivning och kompetensutveckling inom rättssektorn i en lång rad olika länder. 1990 anställdes hon som SCSC:s första direktör för att bygga upp verksamheten i Jerusalem. Studiecentret invigdes 26 april 1991.

Agneta Johansson

När jag samtalar med Agneta är hon nyss hemkommen efter en arbetsresa till London. Jag ställer frågan om hur det var att komma till Jerusalem, för 30 år sedan, som ung kvinna och jurist.

– Detta var definitivt något vi diskuterade, både att jag var kvinna, och också min ålder. Detta förankrades även på plats med våra lokala samarbetspartners. Det fanns en viss tveksamhet bland de lokala kyrkorna om vad ytterligare en kristen organisation kunde innebära. Var det ett sätt att försöka värva över de lokala kristna till en luthersk tro? I det läget var det en klar fördel att komma som jurist, inte som teolog.

Agneta berättar att vid de kyrkliga träffarna stack hon ut, ofta ensam kvinna bland de svartklädda, grånade herrarna. Alla kom ihåg henne. På så sätt blev också SCSC känt. Och snabbt även en samlingspunkt där människor från olika traditioner kunde mötas, där föreläsningar och samtal blev viktiga.

Vilka förväntningar hade du? Och vilka fanns hos Frikyrkliga studieförbundet (som 2004 bytte namn till Studieförbundet Bilda) som startade verksamheten?

– Förväntningarna delade vi, det vi verkligen ville var att lyfta upp och synliggöra de kristna i Jerusalem. Detta var en tid när man bara pratade om Jerusalem och Israel/Palestina som en konflikt mellan israeler och palestinier, mellan judar och muslimer. Det kristna var frånvarande i debatten, inte minst i Sverige. Det var en väldigt låg kunskap, förvånande nog, med tanke på att det ändå är våra rötter.

– Ockupationen medförde att situationen för de kristna försämrades och det fanns en oro att de skulle knuffas ut. Muslimerna hade den muslimska världen bakom sig, men de kristna hade inte den kristna världen bakom sig, de stod ensamma.

När du nu ser tillbaka, tycker du att vi har lyckats med intentionerna?

– I Sverige tycker jag definitivt vi har skapat en större kunskap och förståelse om de kristna i Jerusalem. Bilda har gjort ett bra jobb, och det var nog viktigt att det var en folkbildningsorganisation som startade och drev centret. Arbetet har utvecklats och det har skapats nya kontakter. Men för de kristna i Jerusalem har det blivit värre och det ligger ju utanför vår möjlighet att påverka.

SCSC betyder fortfarande mycket för många. Att fortsätta vara en mötesplats

Den armeniske patriarken T. Manogian, Svenska Missionsförbundets missionsföreståndare Walter Persson och SCSC:s första direktor, Agnetha Johansson vid invigningen 1991.

är ett sätt att visa respekt för dem som bor där. Att låta människor komma från Sverige och se, möta människor och att sedan åka hem och berätta och påverka i sina sammanhang är en viktig del i SCSC:s och Bildas arbete.

Enklare än väntat

När jag ställer frågan till Agneta om vilka svårigheter hon mötte handlar svaret mer om hur förvånansvärt enkelt det var. Många var mer öppna och välkomnande än hon förväntat.

– Men det skulle inte ha gått utan Kevork och Albert. Kevork introducerade mig i den kyrkliga sfären, Albert i den mer sekulära. Och det gjorde att jag snabbt accepterades.

Kevork Hintlian var vid denna tid sekreterare hos den armeniske patriarken och Albert Aghazarian arbetade vid Birzeit-universitet utanför Ramallah. Båda hade stor betydelse för SCSC:s grundande och förankringen bland de kristna ledarna. Deras kunskap och kontaktnät kan inte nog värdesättas.

Det var nog betydligt lättare att förankra arbetet i Jerusalem, än hemma i Sverige, där det möttes av skepsis och kritik, även inom studieförbundet.

Agneta nämner personer som betydligt mycket för centrets förankring i Sverige. Per-Olof Öhrn, ordförande i förbundsstyrelsen, Ingvar Torkelsson, ekonomichef, och Marco Helles, internationellt ansvarig. Det var de som fick ta debatten hemma.

– Det som delvis blev en svårighet var jämförelsen med Svenska Teologiska Institutet, STI. Det blev en pola-

risering och man försökte ställa oss mot varandra. En del krafter försökte knuffa in oss i var sin ringhörna, som ingen av oss ville hamna i.

Sedan tidigare hade Agneta ett brett kontaktnät i student- och juristkretsar, både på israeliska och palestinska sidan. Det blev ett bra nätverk utanför SCSC. Och hon hade goda vänner som arbetade för Diakonias nyöppnade rehabcenter i Ramallah.

Gud fick vara Gud

Vad gjorde starkast intryck på dig som ny direktor på SCSC:

– När jag kom ner och var med i ceremonierna i ortodoxa kyrkor upplevde jag en sorts helighet som betydde mycket. Det gjorde stort intryck att Gud fick vara Gud, vi behöver inte förklara det. Jag hittade en form av tro som jag inte visste att jag letade efter.

– Och att bo två år i Gamla stan påverkade mig mycket.

Vad bär du med dig så här 30 år senare?

– På ett personligt plan har Jerusalem blivit en viktig plats som jag känner mig hemma i. Och alla människor som jag fortfarande har kontakt med. Samtidigt bär jag med mig en stor sorg för alla människor som lever i denna situation. Och för staden.

– Albert gav en bild där Jerusalem är som en spegel som gått i bitar. Alla plockar upp sin skärva, och så får det vara. Jerusalem är så mångfacetterad. Problemet är när man håller upp sin skärva och säger att detta är den enda bilden av Jerusalem.

Plockat i bokhyllan

Smått och stort, brett och udda

ANSIKTEN I JERUSALEM (FACES OF JERUSALEM) kom ut 1993 på bokförlaget Libris.

Det är en Coffee table-bok med svartvita bilder, framförallt porträtt, och korta beskrivningar om olika kyrkor och kyrkliga organisationer som vi möter i Jerusalem. En bok som tydligt visar på hur viktig den kyrkliga kopplingen och förankringen varit från början för studiecentret.

SCSC:s första direktor, Agneta Johansson, har skrivit texterna och Donald Boström har fotograferat.

– Arbetet med boken var en fantastisk upplevelse. Det visade på den acceptans som SCSC fått och en nyfikenhet på vilka vi var. Att få komma in i det allra innersta för att ta bilder och samtala med dessa människor, det är en upplevelse som jag aldrig glömmer, säger Agneta Johansson.

SHALOM INSHALLAH kom ut 2011 på Artos & Norma bokförlag.

Här porträtteras i text och bild såväl judar, kristna och muslimer, "sida vid sida" som det heter i bokens undertitel.

Alla är på ett eller annat sätt engagerade för att människor ska kunna leva tillsammans under mer värdiga former än vad situationen egentligen inbjuder till.

Bakom det digra fotomaterialet står den israeliske fotografen Ziv Koren. Redaktör var Sune Fahlgren, som skrivit många av texterna, tillsammans med Magnus Nordqvist, Daniel Braw och Catrin Ormestad.

DÄR BERÄTTELSER

MÖTS är en mindre bok än de ovan nämnda. Den kom ut i anslutning till SCSC:s 25-årsjubileum 2016.

Här delar tio personer, fem från Sverige och fem från Israel och Palestina, med sig av möten de på ett eller annat sätt deltagit i och som alla har koppling till studiecentret. Magnus Stenberg var bokens redaktör.

Hania Kassicieh-Persekian har mött tusentals svenskar.

Vi betraktas med respekt

Många tusentals personer har genom åren besökt Bildas studiecenter i Jerusalem. En som många har mött är Hania Kassicieh-Persekian.

– Vi betraktas med stor respekt här vid Jaffa-porten, säger Hania.

Text: Magnus Stenberg

Hania började sin anställning på SCSC sommaren 1994. Det var tänkt som ett tillfälligt inhopp. En konferens skulle ordnas i samband med skiftet av direktor, från Åke Granath till Ulf Carmesund. Någon behövde hjälpa till med att administrera och koordinera.

När konferensen väl var genomförd blev Hania erbjuden att stanna som centrets lokala koordinatör.

– Det var full fart redan från början. Vi tog emot studiegrupper, det ordnades forskningsprogram och producerades böcker. Samtidigt etablerade vi kontakter med människor och företrädare för olika perspektiv.

Hania minns den där tiden som en intensiv och positiv period, dels på studiecentret, men också för den politiska situationen. Den så kallade Osloprocessen pågick, den Palestinska myndigheten etablerades som en interimregering och förhandlingar skulle äga rum mellan Israel och Palestina.

– Situationen var inte lika tuff då som den är nu, eller också var det bara så att jag var yngre och mer optimistisk då, säger Hania och skrattar.

Alla som mött Hania, och de är tusentals och åter tusentals av svenska och lokala besökare känner igen det där skrattet. Det kommer ofta. Trots stora bekymmer.

På frågan om goda minnen kommer det ett pärlband av möten med olika typer av studiegrupper. Närmast hjärtat finns

mötena med de många unga musiker som deltagit i utbyten av olika slag. Som musikfestivalen Dandanat där Hania alltid varit djupt involverad, från idéer och planer ner till minsta detalj.

Men det finns också tunga minnen. Som när en svensk grupp, för nu ganska många år sedan, skulle besöka Gaza.

– Även jag skulle följa med. Men jag blev stoppad vid gränsen eftersom jag hade ett Jerusalem-ID. De andra, med sina svenska pass, kunde resa in. Jag fick stanna utanför, mitt ute i öknen. Då grät jag mycket. Och även de andra i gruppen var väldigt ledsna för min skull.

En mötesplats

Enligt Hania betraktas studiecentret vid Jaffa-porten i Jerusalems gamla stad med stor respekt från sina grannar. Det här är en mötesplats, förklarar hon. Hit kommer människor med olika uppfattningar och erfarenheter. Ibland blir det svåra diskussioner. Men det har hänt så många gånger att efter en debatt har människor funnit att de kan vara vänner.

Alla möten med människor från Sverige har påverkat henne själv djupt. ”Ni är enkla och ödmjuka människor”, säger Hania. Särskilt uppskattar hon när studiegrupper kommer väl förberedda.

– Jag har faktiskt lärt mig väldigt mycket om mitt eget land genom att se det med era ögon.

Studieresor

På grund av pandemin har Bilda inte genomfört några studieresor sedan mars 2020. När detta skrivs finns signaler om att restriktionerna i Israel och Palestina kommer att mildras så att turister snart är välkomna igen. Mer information om kommande studieresor går att finna på vår hemsida. www.bilda.nu/scsc